

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การใช้ภาษาเพื่อสื่อจินตภาพในนวนิยายของศรีบูรพา

The Usage of Language for Imagery in Siburapha's Novels

โดย

นางสาวกาญจนา ตันโพธิ์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย)

พ.ศ. 2549

ISBN 974-16-2831-5

กาญจนา ตันโพธิ์ 2549: การใช้ภาษาเพื่อสื่อจินตภาพในนวนิยายของศรีบูรพา ปริญา  
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย ปรชานกรรมการ  
ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ชลอ รอดลอย, ศศ.ม. 206 หน้า  
ISBN 974-16-2831-5

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิธีการใช้คำ ประโยค ภาพพจน์เพื่อสื่อจินตภาพใน  
นวนิยายของศรีบูรพา และศึกษารูปแบบของท่วงทำนองการเขียนนวนิยายของศรีบูรพา

ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ คือ ผลงานนวนิยายของศรีบูรพาที่ตีพิมพ์ตั้งแต่ พ.ศ.  
2470- พ.ศ. 2500 รวมทั้งสิ้น 15 เรื่อง เป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงเพื่อใช้ในการศึกษา ผู้วิจัย  
ได้อาศัยความรู้และหลักเกณฑ์ของนักปราชญ์ในสาขาภาษาไทยและวรรณคดีของไทยหลายท่านมา  
เป็นหลักฐานในการวิเคราะห์งานวิจัยนี้

ผลการศึกษาพบว่ามีการใช้ คำ ประโยค และภาพพจน์ เพื่อสื่อจินตภาพให้เกิดขึ้นกับผู้อ่าน  
ดังนี้ การใช้คำบอกสี แสง การใช้คำบอกอารมณ์ความรู้สึก การใช้คำซ้ำและกลุ่มคำซ้ำ การใช้คำ  
ซ้อน และการหลากคำ ซึ่งการเลือกใช้คำดังกล่าวนี้ทำให้อ่านเกิดจินตภาพและความรู้สึกคล้อยตาม  
ไปกับตัวละครในเรื่อง ทั้งยังสัมพันธ์สอดคล้องกับอารมณ์ความรู้สึกตัวละครอีกด้วย ด้านการใช้  
ประโยคพบ การใช้ประโยคสั้น การใช้ประโยคยาวขึ้น การใช้ประโยคคำถามที่ไม่ต้องการคำตอบ  
ซึ่งใช้ประโยคยาวขึ้นมากที่สุด เนื่องจากอธิบายรายละเอียดเรื่องราวได้แจ่มแจ้ง ในด้านการใช้  
ภาพพจน์มีการใช้ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติพจน์ สัทพจน์ อาวัตพากย์ อุทาหรณ์  
ปฏิพจน์ ปฏิภาคพจน์ นามนัย ปฏิรูปพจน์ สมพจน์นัย และการใช้คำตรงกันข้ามเพื่อสื่อจินตภาพ  
ในด้านรูปแบบท่วงทำนองการเขียนพบว่ามีการใช้ ทำนองเขียนสั้นและตรงจุดหมาย ทำนองเขียน  
แบบรกรำ ทำนองเขียนแบบวรรณคดี ทำนองเขียนแบบจี๋ใจ

---

ลายมือชื่อนิติ

---

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

\_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

Kanchana Tonpo 2006: The Usage of Language for Imagery in Siburapha' s Novels.  
Master of Arts (Thai), Major Field: Thai Language, Department of Thai Language. Thesis  
Advisor: Associate Professor Chalor Rodloy, M.A.T. 206 pages.  
ISBN 974-16-2831-5

This thesis aims to study the use of words , sentences, figures of speech, and styles in  
Siburapha's novels

The data of the study are 15 novels of Siburapha which were published during 1927-1957.  
The data were analysed according to literatures and grammatical theories from many Thai scholars.

The result of this analysis ,for the using of wording , the sentences and the figures of speech in  
Siburapha's novels part, reveals that Siburapha used out standing words which are used wording to show  
colored, light, feeling, repeated words and repeat lexical, overlapping word , multi-wording using to his  
readers that made his readers imagine with his novels and understand in his idea. For the sentence using  
part reveals that are short sentences, rhetorical-question sentences and longer sentences which Siburapha  
use frequency because it gave cleared explanation. For the figures of speech using, there are simile  
metaphor personification hyperbole onomatopoeia synesthesia analogy rhetorical question  
paradox metonymy allusion synecdoche antithesis are found. About the forms of language style, i.e.  
the brief and form, the verbose form, literary form , the poignant form

---

Student's signature

---

Thesis Advisor's signature

\_\_\_\_/\_\_\_\_/\_\_\_\_

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ก็ด้วยความเมตตาอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ชลอ รอดลอย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ให้ข้อคิด คำชี้แนะอันมีประโยชน์ ตลอดจนสละเวลา ตรวจสอบ แก้ไขเนื้อหาและขัดเกลาสำนวนภาษาให้ด้วยความเอาใจใส่และความเมตตาอย่างดียิ่ง นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สิริวรรณ นันทจันทร์กุล กรรมการวิชาเอก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ม.ล. จรัสวิไล จรูญโรจน์ กรรมการวิชารอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเวศ อินทองปาน ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้คำชี้แนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย อีกทั้งได้กรุณา ตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาควิชาภาษาศาสตร์ ทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งความเมตตากรุณา ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณชนิด สายประดิษฐ์ และคุณสุรพันธ์ สายประดิษฐ์ ที่ได้เสนอแนะแนวทางการวิจัย อีกทั้งยังให้ข้อมูลความรู้เพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบคุณรุ่นพี่ปริญญาโททุกท่าน และเพื่อนร่วมปริญญาโท ภาษาไทยรุ่น 4 ที่ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจมาโดยตลอด

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่สาว และน้องชาย คนในครอบครัวอันเป็นที่รัก และการพียงของผู้วิจัย ซึ่งได้ให้โอกาสทางการศึกษาและมอบความรัก ความห่วงใย อีกทั้งให้กำลังใจทั้งในยามทุกข์และยามสุข

ความดีหรือประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กาญจนา ตันโพธิ์

กันยายน 2549